

Republica Moldova
Judecătoria Bălți
sediul central

or. Bălți, str. Hotinului, 43
tel.: 0231-2-22-12, fax 2-22-12
E-mail: jba@justice.md

Республика Молдова
Суд Бэлць
центральное местонахождение

г. Бэлць, ул. Хотинская, 43
тел.: 0231-2-22-12, fax 2-22-12
E-mail: jba@justice.md

Curtea Constituțională
mun. Chișinău str. Alexandru Lăpușneanu 28

Judecătoria Bălți (sediul Central) vă expediază în adresa dvs. sesizarea înaintată de apărătorul Procopciuc Angela în interesele inculpatei Cervac Natalia pe cauza penală de învinuirea lui Cervac Natalia în comiterea infracțiunii prevăzute de art.26,145 alin.2 lit.a),p) Cod Penal privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispoziției prevederilor art.191 alin.(3/2) Cod de Procedură penală.

Anexă: închirierea Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 16.05.2022, sesizarea..

Judecător

Eremciuc Ghenadie

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,

Chișinău MD 2004,

Republica Moldova

SESIZARE

prezentată în conformitate cu articolul 25 lit. c) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și articolele 38 alin.(1) lit. c) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Procopciuc Angela
2. Avocat

II – OBIECTUL SESIZĂRII

2.1. Exercițării controlului constituțional al **art.191 alin.(3-2)** din Codul de Procedură penală, care stipulează

(3²) Măsura liberării provizorii sub control judiciar poate fi dispusă pe un termen de cel mult 12 luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen de cel mult 12 ani sau pe un termen de cel mult 24 de luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 12 ani.

în partea

”... de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen de cel mult 12 ani sau pe un termen de cel mult **24 de luni** cumulative învinuitului, inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen **mai mare de 12 ani**”.

2.2. Dispunerea termenului liberării provizorii in dependență de gravitatea infracțiunii în care este învinuită persoană contravine următoarelor prevederi ale Constituției Republicii Moldova:

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8 Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

Articolul 16 Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 25 Libertatea individuală și siguranța persoanei

(4) Arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului se poate depune recurs, în condițiile legii, în instanța judecătorească ierarhic superioară. Termenul arestării poate fi prelungit numai de către judecător sau de către instanța judecătorească, în condițiile legii, cel mult **până la 12 luni.**

Articolul 26 Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 27 Dreptul la libera circulație

„(1) Dreptul la libera circulație în țară este garantat.

(2) Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.”

Articolul 28 Viața intimă, familială și privată

„Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.”

Articolul 54 Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

Prevederile relevante ale Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003 (republicat în M.O., 2012, nr.263-269, art.855) sunt următoarele:

Articolul 175 Noțiunea și categoriile de măsuri preventive

(5) Liberarea provizorie sub control judiciar și liberarea provizorie pe cauțiune sunt **măsuri preventive de alternativă arestării** și pot fi aplicate numai față de persoana în privința căreia s-a înaintat demers pentru arestare sau față de bănuitul, învinuitul, inculpatul care sunt deja arestați.”

Articolul 191. Liberarea provizorie sub control judiciar

(1) Liberarea provizorie sub control judiciar se poate aplica de către judecătorul de instrucție sau de către instanță pe un termen de cel mult 60 de zile. Liberarea provizorie sub control judiciar este însoțită de una sau mai multe obligații prevăzute la alin.(3).

Notă: Se declară neconstituțional alin.(2) art.191, conform Hot. Curții Constituționale nr.15 din 28.05.2020, în vigoare 28.05.2020

(3) Liberarea provizorie sub control judiciar este însoțită de una sau mai multe din următoarele obligații:

- 1) să nu părăsească localitatea unde își are domiciliul decât în condițiile stabilite de către judecătorul de instrucție sau, după caz, de către instanță;
- 2) să comunice organului de urmărire penală sau, după caz, instanței de judecată orice schimbare de domiciliu;
- 3) să nu meargă în locuri anume stabilite;
- 4) să se prezinte la organul de urmărire penală sau, după caz, la instanța de judecată ori de câte ori este citată;
- 5) să nu intre în legătură cu anumite persoane;
- 6) să nu săvârșească acțiuni de natură să împiedice aflarea adevărului în procesul penal;
- 7) să nu conducă autovehicule, să nu exercite o profesie de natura aceleia de care s-a folosit la săvârșirea infracțiunii;
- 8) să predea pașaportul judecătorului de instrucție sau instanței de judecată.

(3¹) Controlul judiciar privind necesitatea de menținere a măsurii liberării provizorii sub control judiciar se realizează periodic, dar nu mai rar decât o dată la 60 de zile, de către judecătorul care a dispus măsura sau, în lipsa acestuia, de către judecătorul desemnat în modul stabilit de lege. Dacă temeiurile care au determinat luarea măsurii se mențin sau au apărut temeiuri noi care să justifice menținerea acesteia, liberarea provizorie sub control judiciar se extinde, de fiecare dată, pentru un termen prevăzut la alin.(1).

(3²) Măsura liberării provizorii sub control judiciar poate fi dispusă pe un termen de cel mult 12 luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen de cel mult 12 ani **sau pe un termen de cel mult 24 de luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 12 ani.**

(4) Organul de poliție în a cărei rază teritorială locuiește învinuitul, inculpatul liberat provizoriu sub control judiciar verifică periodic respectarea obligațiilor de către învinuit, inculpat, iar în cazul în care constată încălcări ale acestora, sesizează imediat judecătorul de instrucție, în cursul urmăririi penale, sau instanța de judecată, în cursul judecării cauzei.

(5) Controlul judiciar asupra persoanei liberate provizoriu poate fi ridicat, total sau parțial, pentru motive întemeiate, în modul stabilit pentru aplicarea acestei măsuri.

[Art.191 modificat prin Legea nr.58 din 29.03.2018, în vigoare 27.04.2018]

[Art.191 modificat prin Legea nr.100 din 26.05.2016, în vigoare 29.07.2016]

Notă: Se declară neconstituțional art.191, în partea ce ține de omisiunea de a reglementa termenul pentru care poate fi dispus controlul judiciar și durata maximă a acestei măsuri, prin Hotărârea Curții Constituționale nr.17 din 19.05.2016, în vigoare 19.05.2016

Prevederile relevante ale Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.1298-XIII din 24 iulie 1997) sunt următoarele:

Articolul 14. Interzicerea discriminării CEDO

Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Protocolului nr.4 adițional CEDO

Articolul 2 Libertatea de circulație

„1. Oricine se găsește în mod legal pe teritoriul unui stat are dreptul să circule în mod liber și să-și aleagă în mod liber reședința sa.

2. Orice persoană este liberă să părăsească orice țară, inclusiv pe a sa.

3. Exercitarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, **constituie măsuri necesare într-o societate democratică** pentru securitatea națională, siguranța publică, menținerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, protecția sănătății sau a moralei, ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

4. În anumite zone determinate drepturile recunoscute în paragraful 1 pot face obiectul unor restrângeri care, prevăzute de lege, sunt justificate de interesul public într-o societate democratică.”

III – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

3.1. Cervac Natalia este acuzată de pregătire de omor al cet. Lilia Pleșco în perioada decembrie 2020-ianuarie 2021, conform art.art.26,145 al.2 –p- Cod Penal.

3.2 Prin **încheierea din 25.05.2021 a fost înlocuită măsura preventivă** sub formă de arest la domiciliu inculpatei Cervac Natalia cu alta mai blîndă- control judiciar pe termen de 60 zile –pînă la 23.09.2021. Prin **încheierea din 22.09.2021, iar ulterior din 18.11.2021** termenului controlului judiciar în privința lui Cervac Natalia a fost prelungit cu 60 zile – pînă la **22.11.2021, 19.01.2022 respectiv.**

3.3 La 11.01.2022 procurorul a înaintat un **demers analogic** cu cel din 17.09.2021 și o copie a demersului din 18.11.2021 cu solicitarea de prelungire a termenului măsurii preventive control judiciar cu 60 zile, invocînd aceleași motive și temeuri, care au fost invocate anterior și anume-

că inculpata se acuză de comiterea unei infracțiuni deosebit de grave, că poate să afecteze buna desfășurare a procesului penal și va împiedica în stabilirea adevărului pe cauză, că poate influența martorii și partea vătămată, să se ascundă de la justiție și să se eschiveze de răspundere penală, să distrugă probele, împiedica falarea adevărului, crearea probelor de dezvinovățire, părăsească teritoriul Republicii Moldova..

3.4 În fondarea demersului nu au fost probate nici un risc al necesității prelungirii termenului măsurii preventive, iar demersul fiind eliberat doar avocatului la 18.01.2022, nefiind tradus inculpatei Cervac Natalia.

3.5 Prin încheierea contestată, recepționată de inculpată la **19.01.2022**(avocatului nu i-a fost eliberată nici expediată încheierea), se ajunge la concluzia de a admite demersul fiind constatate că temeiurile, care au stat la baza alegerii măsurii preventive control judiciar anterior se mențin, deaceia a prelungit termenul **cu 60 zile, stabilind** restricțiile menționate.

3.6 Apărarea pretinde că instanța de judecată la admiterea demersului invocă cerințele **art.191 CPP**, din care rezultă că liberarea provizorie sub control judiciar se **poate aplica** de ...cătrecă instanță pe un termen de **cel mult 60 de zile**, impunînd una sau mai multe obligații prevăzute la alin.(3).

*Notă: Se declară **neconstituțional alin.(2) art.191, conform Hot. Curții Constituționale nr.15 din 28.05.2020, în vigoare 28.05.2020***

dintre care declarația de nepărăsire a localității unde își are domiciliul decît în condițiile stabilite de către ... instanță; ș.a.restricții- să nu meargă în locuri anume stabilite; să **nu intre în legătură cu anumite persoane**; să nu săvîrșească acțiuni de natură să împiedice aflarea adevărului în procesul penal; să nu conducă autovehicule, să nu exercite o profesie de natura aceleia de care s-a folosit la săvîrșirea infracțiunii; să predea pașaportul judecătorului de instrucție sau instanței de judecată.

3.7 Astfel în **al.1 al art.191 CPP** este indicat un termen limită de 60 zile, care poate fi instituit învinuitului (inculpatului), iar în al.3-2(3¹) **necesitatea de menținere a măsurii liberării provizorii** sub control judiciar se **realizează periodic**, dar nu mai rar decât o dată la **60 de zile**, de către judecătorul care a dispus măsura.... **Dacă temeiurile care au determinat luarea măsurii se mențin sau au apărut temeiuri noi care să justifice menținerea acesteia**, liberarea provizorie sub control judiciar se **extinde**, de fiecare dată, pentru un termen prevăzut la **alin.(1)**.

3.8 Reieșind din cerințele al.(3²) *art.191 CPP* măsura liberării provizorii sub control **judiciar poate fi dispusă pe un termen** de cel mult **12 luni cumulative învinuitului, inculpatului...**Iar în continuare aceste termen este variat în dependentă de gravitatea infracțiunii (mărimii pedepsei stabilite în norma incriminată), de cel mult 12 ani și mai mare de 12 ani - pe un termen de cel mult **24 de luni** cumulative.

3.8 Prin prin Hotărârea Curții Constituționale nr.17 din 19.05.2016, în vigoare 19.05.2016, a fost declarat neconstituțional **art.191**, în partea ce ține de omisiunea de a reglementa termenul pentru care poate fi dispus controlul judiciar și **durata maximă a acestei măsuri**.

3.9 **Termenul limită** pentru care poate fi înființată cea mai severă măsură preventivă – arestul preventive (arestul la domiciliu), potrivit **art.25 Constituție**, este de **12 luni** din data reținerii, ori, restricțiile de libertate și de interzicerea de ieșire din țară existau chiar din data reținerii persoanei.

3.10 Reieșind din constatările **Hotărârii Curții Constituționale nr.15 din 28.05.2020**, în vigoare 28.05.2020, în cazul unor măsuri privative de libertate este deosebit de important să fie respectat **principiul certitudinii juridice** și orice privare de libertate trebuie efectuată „în conformitate cu o **procedură prevăzută de lege**”. Dispozițiile care pot **genera interpretări contradictorii** din partea autorităților sau care **se exclud reciproc nu îndeplinesc cerința „calității legii”** impusă de Convenție

3.11 Astfel, în absența unor criterii și condiții clare de aplicare a măsurii preventive a liberării provizorii sub control judiciar, legea nu **oferă o protecție suficientă împotriva ingerințelor arbitrare și nu-i permite justițiabilului să-și stabilească conduita și să prevadă cu suficientă certitudine aplicarea măsurilor preventive**. Prin prisma celor invocate, **al.3-2 art.191 CPP nu trec testul calității legii**, contravine art.25 coroborat cu articolul 23 alin.(2) din Constituție și, prin urmare, **sunt neconstituționale**.

3.12 Urmează a fi menționat și faptul constatării **duratei maxime a acestei măsuri** prin Hotărârea CCnr.17 din 19.05.2016, în corespundere cu Hotărârea nr.26 din 23 noiembrie 2010, pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – **accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite**. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție.

3.13 În jurisprudența Curții Europene se reiterează că persoana în privința căreia se desfășoară o procedură penală este în drept să beneficieze **de o diligență**, în special în partea ce ține de examinarea cazului său. Astfel, **previzibilitatea actului normativ este în strânsă legătură** cu garanțiile unui proces echitabil, care sunt concepute pentru a evita plasarea **unei persoane, pentru o perioadă îndelungată**, într-o stare de incertitudine referitoare la rezultatul examinării cauzei (*cauza Nakhmanovich c. Rusiei, hotărârea 2 martie 2006, § 89, cauza Hajibeyli c. Azerbaidjanului, hotărârea 10 iulie 2008, § 51*).

3.14 Deci, la aplicarea de către autoritățile judiciare a măsurii preventive, care constituie o limitare a libertății persoanei, trebuie să respecte **raportul de proporționalitate** între măsura vizată și scopul urmărit prin dispunerea ei, dar și să nu dureze mai mult decât termenul stabilit de legea fundamentală – Constituția RM (art.25).

3.15 Art.195 alin.(5) pct.1) din Codul de procedură penală reglementează că măsurile preventive încetează de drept **la expirarea termenelor prevăzute de lege ori stabilite de organul de urmărire penală sau instanța de judecată**, dacă nu au fost prelungite în conformitate cu legea.

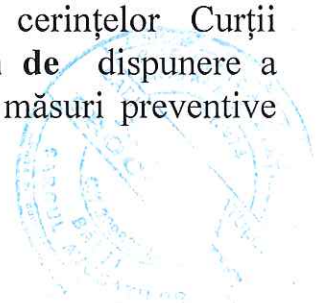
3.16 Deși art.191 din Codul de procedură penală prevede termen limită pentru care să poată fi dispusă măsura liberării provizorii sub control judiciar- 12 luni și cel mult 24 luni în dependent de gravitatea infracțiunii, totuși instanța de judecată, ținând **cont de art.195 alin.(5) pct.1), (revocrea) ar trebui să stabilească un termen maximal de 12 luni (art.25) stabilit de Constituția RM și pentru aplicarea acestei măsuri**.

3.17 **Apărarea** pretinde la neconstitucionalitatea al.3-2 articolului 191 din Codul de procedură penală, în partea ce ține de impunerea **unui termen mai mare decât cel stabilit de Constituția RM- legea fundamental**, pentru care poate fi dispusă măsura preventivă liberarea provizorie sub control judiciar, deoarece tocmai acest fapt **generează încălcarea dreptului fundamental** pretins.

3.18 Prin hotărârea CC nr.17 din 19.05.2016 s-a dispus –neconstitucionalitatea articolul 191 din Codul de procedură penală din 14 martie 2003, în partea ce ține nu numai de omisiunea de a **reglementa termenul pentru** care poate fi dispus controlul judiciar, DAR **și durata maximă a acestei măsuri**.

3.19 Al.3-2 art.191 CPP apărut prin Legea nr.58 din 29.03.2018, vigoare din 27.04.2018 și nr.100/26.05.2016 în vigoare din 29.07.2016, a impus nu numai un termen maxima de 12 luni, dar și a termen de 24 luni cumulative, pentru alte categorii de infracțiuni ce stabilesc pedeapsă mai mare de 12 ani -pe un termen de cel mult 24 de luni cumulative.

3.20 Deci, legislatorul a încercat să se conformeze cerințelor Curții Constituționale **indicate mai sus, stabilind un termen maxim de** dispunere a măsurii provizorii până la **12 luni**, așa cum este stipulat la alte măsuri preventive neprivative de libertate ca art.178 al.3-1 CPP.

Se pretinde că acest termen nu poate să fie mai mare decât cel similar din art.186 CPP(arest preventiv), sau art.188 CPP(arest la domiciliu), în raport cu **art.25 al.3 Constituției RMoldova**, însă, legislatorul a mai adăugat că pentru categoriile de infracțiuni care prevăd o pedeapsă mai mare de 12 ani- termenul maxim al instituirii supravegherii judecătorești ar fi **posibil până la 24 luni**.

3.21 Din termenele indicate în normele citate supra cele referitoare la arestul și arestul la domiciliu, **maxim 12 luni** – termen care poate fi aplicat și în cazul dat pentru cerințelor **art.191 CPP**, ce constituie o măsură **preventivă similară** cu cea a arestului și arestului la domiciliu, care este impusă la caz inculpatei Cervac Natalia.

3.22 Potrivit **art.7 din Constituția RM** nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică. Aceasta vizează în esență **durata maximă** pentru care poate fi aplicată măsura preventivă sub formă de liberare provizorie sub control judiciar de către instanța de judecată în cadrul unui proces penal de 12 luni este cu încălcarea art.25 din Constituția Republicii Moldova.

3.23 Astfel, sesizarea se referă la un ansamblu de elemente și principii cu valoare constituțională conexe, precum dreptul la libera circulație, dreptul la respectarea vieții private și de familie, principiul legalității procesului penal și al protecției împotriva arbitrarului, principiul proporționalității și rezonabilității la aplicarea măsurii preventive – liberarea provizorie sub control judiciar.

3.24 Prin **prisma art.25 din Constituția Republicii Moldova**, dacă legea fundamentală impune un termen limită pentru care urmează a fi posibilă pentru anumite motive de prelungire a termenului măsurii preventive celei mai severe – **arestul – 12 luni**, cu atât mai mult, nu pot fi instituiți termeni mai mari pentru alte măsuri preventive din aceeași categorie, ori, controlul judecătoresc este o măsură alternativă arestului preventiv și arestului la domiciliu, care la fel impun restricții în libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile -”...*Al.4 Termenul arestării poate fi prelungit numai de către... instanța judecătorească, în condițiile legii, cel mult până la 12 luni.*”...

3.25 Reieșind din cerințele **art.175 CPP (5) Liberarea provizorie sub control judiciar și liberarea provizorie pe cauțiune sînt măsuri preventive de alternativă arestării** și pot fi aplicate numai față de persoana în privința căreia s-a înaintat demers pentru arestare sau față de învinuitul, inculpatul care sînt deja arestați.

Astfel, **art.191 al.3-2 CPP** fraza ”... sau pe un termen de cel mult 24 de luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvîrșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 12 ani.”- contravene art.25 Constituție Convenției și jurisprudenței CEDO în materia garantării principiilor preeminenței dreptului, dreptului la apărare și **nedescriminării**.

3.26 Unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept îl constituie principiul legalității, care derivă din articolul 1 alin.(3) din Constituție și anume din principiul constituțional al statului de drept. Preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept, inclusiv prin normele penale, aceste caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctive în raport, prin sfera de incidență.

3.27 Preeminența dreptului în materie penală exprimă printre altele asigurarea legalității infracțiunilor și pedepselor; inadmisibilitatea aplicării extensive legii penale, în detrimentul persoanei, în special, prin analogie”. Încriminarea faptelor în legile penale, stabilirea pedepsei pentru ele, precum și alte reglementări, se întemeiază pe rațiuni de politică penală. Astfel, legea penală constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă. Or, calitatea legii penale constituie condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.

3.28 Unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept îl constituie principiul legalității. În acest sens, Curtea a subliniat că, în conformitate cu principiul interzicerii interpretării extensive a legii penale, **analogia** nu este niciodată permisă în dreptul penal în detrimentul inculpatului. Dimpotrivă, în domeniul penal, legea este de strictă interpretare, în acest context, însăși Constituția, în articolul 22 garantează că nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos, mai cu seamă cu gradul prejudiciabil, anume de nivel penal și nu contravențional.

3.29 Principiul clarității și securității juridice, imperativ susține, că norma de drept trebuie să fie formulată în așa mod încât fiecare individ din conținutul acesteia, după caz chiar și cu ajutorul interpretărilor judecătorești, să înțeleagă univoc sau explicit ce acțiune sau omisiune va atrage după sine răspunderea sa. Cu alte cuvinte legea trebuie să fie previzibilă și accesibilă, sau atât infracțiunile cât și pedepsele pentru săvârșirea acestora trebuie să fie explicit prevăzute de lege.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

1. Admiterea prezentei excepții de neconstituționalitate ridicată în dosarul penal de acuzare a lui Cervac Natalia conform **art.26,145 al.2, a), p) CP**, pus pe rol la judecătoria Bălți sediul Central.

2. Exercițarea controlului constituționalității a unor prevederi din **art.191 alin.(3-2)** din Codul de procedură Penală în partea

*”... de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen de cel mult 12 ani sau pe un termen de cel mult **24 de luni** cumulative învinuitului, inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen **mai mare de 12 ani**”.*

3. **Scopul prezentei** sesizări este de a exclude o **discriminare** a invinuitilor(inculpatilor) în procesul penal și o **interpretare extensivă** a prevederilor Codului Procedură penală în detrimentul drepturilor fundamentale ale persoanelor.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

-

VII - LISTA DOCUMENTELOR

- a) **Sesizarea de ridicare** a excepției de neconstituționalitate a **al.3-2 art.191 CPP** în cauza penală de acuzare a lui **Cervac Natalia conform art. art.26,145 al.2, a), p) Cod penal.**
- b) **Încheierea instanței** de judecată privind prelungirea măsurii preventive din 16.05.2022.
- c) **Decizia Curții** de Apel Bălți privind inadmisibilitatea recursului inculpatei Cervac Natalia și avocatului A.Procopciuc

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte. Avocatul **Angela Procopciuc**

Loculm.Bălți

Data16.05.2022.

ÎN CHEIERE
În numele Legii

16 mai 2021

mun.Bălți

Judecătoria Bălți
Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul - Ghenadie Eremciuc, judecătorii – M.Popescu, E.Arseni, grefier - Odainic Anna

Cu participarea: procurorului – E.Lisnic, avocatului – A.Procopciuc, A.Eni, inculpatei – Cervac Natalia Nicolai, interpretului – L.Matei, examinînd în ședință publică cauza penală de învinuire a lui Cervac Natalia Nicolai în comiterea infracțiunii prevăzute de art.26, 145 alin.(2) lit.a),p) Cod penal,

a c o n s t a t a t:

1.1. La 17.03.2022 în cadrul ședinței de judecată, avocatul A.Procopciuc a înaintat un demers prin care solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.191 alin.(3/2) CPP, și anume fraza: Măsura liberării provizorii sub control judiciar poate fi dispusă *pe un termen de cel mult 24 de luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvîrșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 12 ani*, care contravine art.art.23,25,27,28,54 din Constituția RM.

Pronunțarea unei încheieri de suspendare a procesului penal până la examinarea excepției de neconstituționalitate.

1.2. Potrivit materialelor cauzei penale, Cervac Natalia se învinuiește de organul de urmărire penală de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 26, 145 alin. (2) lit.a), p) Cod penal, în următoarele circumstanțe: în perioada de timp a lunilor septembrie 2020 – decembrie 2020, conviețuind în relații de concubinaj cu fostul său soț, Vitalii Cervac și devenindu-i cunoscut faptul că acesta, de o perioadă îndelungată de timp, ar întreține relații intime cu cet.Lilia Pleșco, domiciliată în mun.Chișinău, bd.Decebal 23, bl.2, ap.27, intenționat, pe fundalul sentimentului de gelozie existent, urmărind scopul de răzbunare prin lipsirea de viață a Liliei Pleșco, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând și admitînd în mod conștient survenirea urmărilor prejudiciabile, a decis să comită infracțiunea de omor intenționat a numitei, fapt ce a determinat-o să întreprindă acțiuni de pregătire și realizare a scopului infracțional, exprimate prin identificarea și racolarea persoanei care să execute, contra unei remunerații bănești, omorul cet.Lilia Pleșco, culegerea și oferirea datelor utile despre viața personală, domiciliul și locul de muncă a victimei Lilia Pleșco, ce ar putea facilita executorul la săvîrșirea nemijlocită a omorului intenționat.

Astfel, în perioade nedeterminate de timp a lunii decembrie 2020, urmărind scopul realizării intenției infracționale, a obținut prin înșelăciune, prin intermediul angajaților organelor de drept, sub pretextul înaintării unei cereri de chemare în judecată în privința Liliei Pleșco, privind restituirea unei datorii bănești, de facto inexistentă, extrasul imprimat pe suport de hârtie din Sistemul Informațional Centralizat „Acces-Web” ce conține date privitor la identitatea cet.Lilia Pleșco și adresa de domiciliu a acesteia, informații ce se atribuie la date cu caracter personal; precum și informații cu referire la adresa și locul de muncă a Liliei Pleșco; căilor de acces și date despre monitorizarea video a blocului de locuit, unde domiciliază Lilia Pleșco; informații despre persoana

aflată la îngrijirea Lilies Pleșco, a tatălui acesteia pe nume Sergiu Pleșco, vârsta și domiciliul acestuia, numărul de telefon staționar, căile de acces în blocul locativ, acțiuni, ce în ansamblu, sunt îndreptate la pregătirea de comiterea omorului intenționat la comandă.

În continuarea acțiunilor ilicite, îndreptate spre realizarea intenției infracționale, obținând și deținând ilegal informație suficientă despre personalitatea Lilies Pleșco, necesară pentru săvârșirea omorului acesteia, a întreprins acțiuni în vederea identificării și racolării persoanei, din cercul celor cu antecedente penale pentru comiterea cu intenție a infracțiunilor analogice, care să execute nemijlocit omorul cet. Lilies Pleșco, ca rezultat, identificându-l în acest sens pe cet. Dmitrii Dubrovin, anterior condamnat pentru săvârșirea cu intenție a infracțiunilor similare, fixându-i telefonic întâlnire către data de 24.12.2020, la sediul întreprinderii SRL „Oliviaterra”, pe care o gestionează, amplasată în mun. Bălți str. Ștefan cel Mare nr.64, ap.1.

Drept urmare a acțiunilor întreprinse, la data de 24.12.2020, în jurul orei 1900, Natalia Cervac, aflându-se în incinta întreprinderii administrate, situate în mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare nr.64, ap.1, s-a întâlnit cu Dmitrii Dubrovin, căruia, în urma discuțiilor convingătoare, i-a propus și l-a determinat să săvârșească omorul amantei concubinului ei, contra unei remunerații bănești în sumă de 5000 (cinci mii) euro, la care, obținând acordul acestuia, i-a transmis o filă de hârtie format A4, pe care erau imprimate fotografia și datele cu caracter personal a victimei, ce urmează a fi omorâtă, și anume cele ce se referă la cet. Pleșco Lilies Sergiu, născută la 16.03.1958, locuitoare a mun. Chișinău, bd. Decebal 23/2 ap.27, precum și un fragment de hârtie de formă dreptunghiulară, pe care era înscris telefonul de contact, denumirea și adresa întreprinderii unde activează Lilies Pleșco.

În același timp și circumstanțe, Natalia Cervac, din propria inițiativă, în scopul facilitării săvârșirii infracțiunii de omor, i-a transmis lui Dmitrii Dubrovin suma de 250 (două sute cincizeci) euro, bani ce constituie cheltuieli curente legate de acumularea datelor suplimentare despre victimă, iar ulterior, în continuarea acțiunilor sale, la data de 28.12.2020, urmărind același scop, i-a mai transmis lui Dmitrii Dubrovin suma de 500 (cinci sute) euro, cerându-i acestuia prezentarea de poze cu rezultatul acțiunilor întreprinse, întru realizarea scopului infracțional, convenind în acest sens la noi întâlniri, cu anunțarea telefonică prealabilă și purtarea unor discuții cifrate, sub pretextul achitării bunurilor amanetate la lombardul SRL „Oliviaterra”, amplasat în mun. Bălți strada Ștefan cel Mare 64, ap. 1.

Ulterior, la data de 14.01.2021, orele 1910, Natalia Cervac, potrivit înțelegerii avute cu Dmitrii Dubrovin, s-a întâlnit cu ultimul în incinta casei de amanet SRL „Oliviaterra”, amplasată în mun. Bălți strada Ștefan cel Mare 64, ap.1, unde, Dmitrii Dubrovin i-a prezentat poze privind itinerarul deplasărilor și amplasarea blocului de locuit, unde domiciliază Lilies Pleșco, căile de acces către locuință și amplasarea camerelor de supraveghere video al blocului de locuit.

Ca rezultat, Natalia Cervac comunicând prin intermediul înscrisurilor manuscrise efectuate pe file format A4, cu imediata distrugere a acestora în vederea excluderii posibilității de a fi documentată, a indicat lui Dmitrii Dubrovin locul și modalitatea săvârșirii omorului Lilies Pleșco, urmând să-l comită în apartamentul tatălui acesteia, care este de o vârstă înaintată, situat în mun. Chișinău strada Albișoara 74, bl.1, ap.105, precum și modalitatea de ademenire a Lilies Pleșco în apartamentul tatălui său Sergiu Pleșco, sub pretextul că, Dmitrii Dubrovin ar fi reprezentantul unei formațiuni politice, care repartizează pungi cu produse alimentare pensionarilor, indicându-i numărul de telefon staționar al acestuia pe care necesită să-l telefoneze, iar Sergiu Pleșco la rândul său, reieșind din vârsta înaintată, o va telefona pe Lilies Pleșco și la prezentarea acesteia, va putea să pătrundă în locuință unde și să comită nemijlocit infracțiunea de omor, cerându-i lui Dmitrii Dubrovin executarea omorului Lilies Pleșco în termeni cât mai

restrânși, fixându-i termenul limită, până la data de 23.01.2021, cu informarea telefonică prin discuție cifrată precum că dorește să încheie contractul cu casa de amanet, după care îi va fixa data și ora întâlnirii, urmând să prezinte în cadrul acesteia dovezi privind omorul Lilies Pleșco și respectiv, să primească remunerația anterior convenită, în sumă de 5000 (cinci mii) euro pentru fapta ilicită comisă, acțiuni care din cauze independente de voința Nataliei Cervac, infracțiunea nu și-a produs efectul, pe motiv că, Dmitrii Dubrovin a denunțat organului de urmărire penală acțiunile ilegale, întreprinse de către Natalia Cervac.

Drept urmare a acțiunilor care deja au devenit cunoscute și derulau sub controlul organului de urmărire penală, în vederea prevenirii săvârșirii infracțiunii de omor, la data de 22.01.2021, în jurul orei 17.30, Natalia Cervac, în urma înțelegerii prealabile privind executarea comenzii și ducerea discuțiilor cifrate, avute cu Dmitrii Dubrovin, a fost telefonată de ultimul, în modul convenit că ar dori să încheie contractul de amanet, la care aceasta i-a fixat o întâlnire pentru data de 22.01.2021, până la orele 2000, la sediul casei de amanet, lombard „Oliviaterra”, situat în mun.Bălți strada Ștefan cel Mare 64, ap.1, unde, la data de 22.01.2021, orele 1940, Dmitrii Dubrovin s-a prezentat la sediul întreprinderii SRL „Oliviaterra”, situată în mun.Bălți strada Ștefan cel Mare 64, ap.1, și întâlnindu-se cu Natalia Cervac, comunicând prin intermediul înscrisurilor manuscrise efectuate pe file format A4, cu imediata distrugere a acestora de către Natalia Cervac, i-a prezentat dovezi sub formă de poze din telefonul mobil privind presupusa executare a omorului comandat a cet.Lilia Pleșco, expediind la solicitarea Nataliei Cervac prin aplicația „Viber”, pozele prezentate, după care, Natalia Cervac i-a transmis cu titlu de remunerație suma de 2950 (două mii nouă sute cincizeci) euro, din suma convenită anterior de 5000 (cinci mii) euro, fiind reținută de reprezentanții organelor de drept, la momentul părăsirii sediului de către Dmitrii Dubrovin.

În rezultatul efectuării acțiunii procesual – penale, percheziția la sediul întreprinderii SRL „Oliviaterra”, amplasată în mun.Bălți strada Ștefan cel Mare 64, ap.1, la data de 22.01.2021, orele 2150 – 2315, de către organul de urmărire penală, au fost depistate și ridicate din coșul cu gunoi, fragmente de hârtie, de diferite forme, cu înscrisuri manuscrise, care potrivit concluziilor raportului de expertiză extrajudiciară nr.34/12/2-R-62 din 04.02.2021 și raportului de expertiză judiciară nr.34/12/2-R-63 din 18.02.2021, fragmentele din hârtie ridicate în cadrul percheziției din incinta lombardului SRL „Oliviaterra”, amplasată în mun.Bălți strada Ștefan cel Mare 64, ap.1, au constituit anterior un tot întreg (obiect unic), iar mecanismul de desprindere a părților din întreg a fragmentelor de hârtie, constituie ruperea, textele manuscrise fiind executate de către Natalia Cervac și Dmitrii Dubrovin.

3.1. Procurorul participant a lăsat la discreția instanței soluționarea demersului înaintat.

3.2. Avocatul a susținut demersul înaintat.

3.3. Inculpata a fost de acord cu demersul expus de către avocat.

4. În conformitate cu art.39 al.(4) CPP RM, dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

5. Conform Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016, pentru interpretarea art.135 al.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

6. Înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul

Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a art.135 al.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

7. Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 al.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărîre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.

Art.7 alin.(3/2) CPP, prevede că, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.

8. În conformitate cu art.art.39 alin.(4) CPP, art.135 al.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova RM, art.7 CPP, instanța de judecată

DISPUNE :

A ridica excepția de neconstituționalitate a dispoziției prevederilor art.191 alin.(3/2) Cod de procedură penală.

Se remite conform competenței Curții Constituționale, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a dispoziției prevederilor art.191 alin.(3/2) Cod de procedură penală.

Procesul penal de învinuire a lui Cervac Natalia Nicolai în comiterea infracțiunii prevăzute de art.26, 145 alin.(2) lit.a),p) Cod penal, se examinează în continuare.

Încheierea este definitivă.

Președintele ședinței

Judecătorul:

Eremciuc Ghenadie

Popescu Marcel

Arseni Ecaterina